

Velfærdsministeren

DET TALTE ORD GÆLDER

Talepapir til det åbne samråd om æresrelateret vold den 2. december 2008

Spørgsmålene stillet af Socialudvalget (ved Özlem Sara Cekic (SF) og Line Barfod (EL)) behandles under ét:

Mener ministeren, at det er i orden, at det er den forfulgte part i sager om voldstruede kvinder, som må lægge sit liv om?

Vil ministrene redegøre for, hvilke initiativer ministrene vil tage til at forbedre forholdene og sikre beskyttelse for kvinder, som udsættes for æresrelateret og øvrig familierelateret vold?

Indledning

Jeg vil gerne supplere med nogle bemærkninger til justitsministerens gennemgang.

Vold mod kvinder og børn er ganske uacceptabelt uanset kulturel og etnisk baggrund. Vi har med en målrettet bekæmpelse af vold mod kvinder gennem de senere år bragt problemet ind i den offentlige debat, som vi også ser det med Halima-sagen.

Jeg vil gerne forsikre om, at regeringen tager sager om æresrelateret vold - som denne om Halima - meget alvorligt. Jeg mener, at det er et brud med nogle af de mest grundlæggende danske værdier, når kvinder risikerer trusler og vold, hvis de ikke vil leve det liv, som deres familier vil pålægge dem. Det her handler om ligestilling og retten til at bestemme over sit eget liv; altså nogle værdier, som vi på ingen måde skal gå på kompromis med.

Det er helt grundlæggende, at vi fortsætter vore bestræbelser på at få gennemført en holdningsændring. Vi skal meget klart fastholde, at vi ikke vil acceptere truselsmønstre, der undertrykker den enkeltes (kvindes) ret til at beslutte, hvordan

hun vil leve sit liv. Og det giver mig håb for fremtiden, at så mange, også mange med etnisk minoritetsbaggrund, har støttet Halima, blandt andet på Facebook.

Er det rimeligt, at det er den truede part, der skal tage forholdsreglerne?

Jeg har bedt Servicestyrelsen om at kortlægge, hvilke tiltag samtlige kommuner i Danmark har iværksat for at bekæmpe og forebygge æresrelateret vold. For myndighederne skal naturligvis hjælpe truede kvinder. For eksempel er det vigtigt, at medarbejdere i kommunen tager en kvinde alvorligt, når hun henvender sig, også selvom man ikke har håndfaste beviser på truslerne. Som en akut indsats kan man anvende et kvindekrisecenter, hvor en truet kvinde og hendes børn kan beskyttes mod overgreb.

I den efterfølgende indsats kan det være relevant, at man som myndighed går ind i arbejdet med at forlige de involverede parter gennem brug af mægling. Der er ingen lovgivning, der forhindrer den enkelte kommune i at organisere særlige tilbud i den retning og flere kommuner, blandt andet København og Høje-Taastrup, har da også allerede et sådan tilbud. Landsorganisationen af Kvindekrisecentre (LOKK) har med succes arbejdet med mægling i familier med etnisk minoritetsbaggrund. Når mægling lykkes, kan vi se, at trusselsbilledet forandrer sig, og mægling kan på den måde være en langsigtet løsning. Men det er helt centralt, at den truede kvindes sikkerhed og sikkerheden for andre involverede parter er i fokus hos alle involverede myndigheder. Det skaber samtidig en vis respekt, så ingen af parterne kan være i tvivl om, at myndighederne tager sagerne meget alvorligt.

Bliver der gjort tilstrækkeligt?

Indsatsen mod æresrelateret vold og æresrelaterede konflikter bliver prioriteret højt i regeringen. Blandt andet har politiet, som justitsministeren fortalte, en ind-

sats over for æresrelaterede forbrydelser, og Integrationsministeriet har sat massivt ind mod de alvorlige problemer.

Regeringen støtter fortsat RED, som er et rehabiliteringscenter for kvinder med etnisk minoritetsbaggrund, der flygter fra tvangsægteskab eller vold. Og vi støtter bostedet Kastaniehuset. Kastaniehuset er et behandlings- og botilbud til unge etniske minoritetspiger mellem 14 – 18 år, som har brug for hjælp efter alvorlige generationskonflikter med familien.

Også støtten til LOKKs aktiviteter vedrørende æresrelaterede konflikter fortsætter. LOKK har blandt andet telefonrådgivning for henholdsvis unge, fagfolk og forældre, afholder temadage for kommuner og LOKK står ikke mindst for et succesfuldt tilbud om konfliktmægling i familier.

Der er senest afsat yderligere midler til etablering af et botilbud for unge par, der er i risiko for tvangsægteskab eller anden æresrelateret vold. Botilbuddet skal beskytte de unge par og hjælpe dem med at komme videre i livet. Botilbuddet skal også kunne tilbyde rådgivning, psykologbistand samt efterværn.

Og nu bliver der også etableret en central rådgivnings- og informationsenhed med tilhørende landsdækkende mæglerkorps (en slags udrykningshold). Korpset skal, udover mægling, tilbyde støtte til unge mænd og kvinder, der er flygtet fra tvangsægteskab, trusler eller æresrelateret vold. Samtidig skal denne nye enhed arbejde med forebyggelse i form af holdningsbearbejdning og rådgivning til frontmedarbejdere.

Indsatsen for nydanske kvinder handler ikke alene om midler og indsatser.

Hvis vi skal gøre noget mere langsigtet for at forebygge og bekæmpe vold og trusler mod nydanske kvinder, skal vi erkende, at disse problemer også handler om ligestilling og retten til et liv uden vold og trusler. Derfor er det helt grundlæggende, at vi fortsætter vores bestræbelser på at få gennemført en holdningsændring - også blandt nydanskere. Vi skal – som vi siger i vores kampagneslogan ”Stoppe volden mod kvinder og bryde tavsheden”. For at styrke denne del af indsatsen vil vi inden længe sende en oplysningskampagne målrettet voldsramte etniske minoritetskvinder i udbud.

Det er også væsentligt at oplyse kvinderne om deres rettigheder. Derfor har der tidligere været afholdt en rettighedskampagne på sprogskolerne. Denne kampagne vil vi tage op i fornyet form her i det nye år.

Oplysning er meget vigtigt, men gør det ikke alene. I regeringens 2 handlingsplaner til bekæmpelse af vold mod kvinder og børn blev der iværksat en række konkrete initiativer for etniske minoritetskvinder. Lad mig nævne: kortfilm med information om kvindernes rettigheder, små foldere på 8 fremmedsprog, Røde Kors netværk og efterværn, opkvalificering af krisecentrenes viden om etniske minoritetskvinder og undersøgelse af etniske minoritetsbørn på krisecentre.

Herudover vil jeg fremhæve det store arbejde, som kvindekrisecentrene gør for at støtte voldsramte kvinder, som i mange tilfælde har etnisk minoritetsbaggrund. Her er det vigtigt at nævne, at støtten til kvinder på krisecentre i år blev udvidet med en ordning om familierådgivning af voldsramte kvinder med børn på kvindekrisecenter. Familierådgiverordningen har til formål at støtte kvinden, medens hun er på kvindekrisecentret – og ikke mindst i forbindelse med udslusning fra krisecentret. Denne forstærkede støtte vil uden tvivl også kunne komme nydanske kvinder til gode.

Myndighedernes indsats

Myndighederne skal naturligvis hjælpe nydanske kvinder, som er udsat for trusler og vold. Vi kan gøre en del fra regeringens side for at sikre den nationale indsats, men det er de lokale myndigheder, der kan gøre den store forskel. Alle myndigheder må tage vold og trusler om vold meget alvorligt. Der bliver allerede gjort en stor indsats, men det er vigtigt, at vi griber effektivt og hurtigt ind. Og det er også vigtigt, at myndighederne ikke tøver, fordi de er usikre på situationens alvor og i nogle tilfælde kan synes, det er svært at gribe ind i en familie med etnisk minoritetsbaggrund. Der skal ikke gøres forskel, når vi taler om at stoppe familievold. Og vi ved, at volden sjældent går over eller stopper af sig selv. Tværtimod risikerer vi, at volden eskaleres over tid, så det handler meget om en hurtig indsats.

Det handler om den rette indsats. Derfor er en del af den nationale indsats netop at sikre fagfolkene de rette kompetencer og sikre, at de kender de forskellige handlemuligheder. I nogle tilfælde er et kvindekrisecenter den bedste løsning, i andre tilfælde er mægling måske en mulighed. Men uanset hvad man vælger at gøre, skal den truede kvindes sikkerhed være i fokus. Så ofte vil det være helt centralt, at politiet bliver kontaktet.

Afslutning:

Jeg mener, at det er helt afgørende, at alle er med til at bryde tavsheden og sikre, at flere voldsramte kvinder og børn kan leve et liv uden vold. Myndighederne har et klart ansvar.

Det er vigtigt, at man som nabo, kollega, ven eller veninde ikke bare lader volden fortsætte i tavshed. For vold i familien stopper meget sjældent af sig selv. Meget tyder på, at volden faktisk udvikler sig og bliver værre og værre over tid.

At bekæmpe vold bliver stadig et langt og sejt træk.

Erfaringerne af den hidtidige indsats har vist os, at det er helt afgørende, at vi får brudt tabuet om volden mod kvinder og børn. Det anslåede antal af voldsramte kvinder er reduceret fra over 42.000 kvinder årligt til omkring 28.000 kvinder. En stor del af disse kvinder kommer fra ikke-vestlige lande, hvilket bestyrkes af LOKKs statistik for 2007, der viser, at andelen af indvandrerkvinder stiger på krisecentrene.

28.000 kvinder – og de 22.000 børn - er stadig alt for mange kvinder og børn, hvis liv ødelægges af volden og af trusler om vold.

Derfor er jeg også rigtig glad for, at jeg - sammen med de øvrige partier bag Satspuljeforliget 2009 - for kort tid siden kunne afsætte 35 mio. kr. til en samlet National Strategi mod vold i nære relationer.

Regeringen har siden 2002 gennemført 2 omfattende handlingsplaner til bekæmpelse af vold mod kvinder og børn, hvor der har været særlige tiltag rettet mod kvinder med etnisk minoritetsbaggrund og hvor det etniske aspekt samtidig har været en integreret del af de mere generelle tiltag. Og når jeg – i samarbejde med blandt andre justitsministeren og integrationsministeren - i begyndelsen af det nye år fremlægger en National Strategi mod vold i nære relationer, vil bekæmpelse af vold og trusler mod etniske minoritetskvinder stadig være en central del af indsatsen.